

UCHWAŁA Nr 53 PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 10 stycznia 1953 r.

w sprawie wzmocnienia kontroli funduszu płac w gospodarce socjalistycznej.

W celu wzmocnienia kontroli funduszu płac jednostek organizacyjnych gospodarki uspołecznionej Prezydium Rządu uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Fundusz płac jednostek organizacyjnych gospodarki uspołecznionej, prowadzonych według zasad rozrachunku gospodarczego, podlega kontroli bankowej. Zasady i tryb kontroli bankowej funduszu płac regulują oddzielne uchwały Prezydium Rządu.

2. Składniki funduszu płac podaje instrukcja, stanowiąca załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się ministrów i kierowników centralnych urzędów do zatwierdzania w ramach Narodowego Planu Gospodarczego, począwszy od II kwartału 1953 r., kwartalnych planów funduszu płac z podziałem na miesięczne plany funduszu płac dla podległych im centralnych zarządów, zarządów, zjednoczeń i innych równorzędnych jednostek, dalej w skrócie określonych jako jednostki nadrzędne. Jednostki nadrzędne zobowiązane są zatwierdzać począwszy od II kwartału 1953 r. kwartalne plany funduszu płac z podziałem na miesięczne plany funduszu płac dla wszystkich podległych im zakładów pracy, prowadzonych według zasad rozrachunku gospodarczego, w taki sposób, aby plany funduszu płac zostały doprowadzone do poszczególnych zakładów pracy nie później niż na 5 dni przed początkiem kwartału, na który zatwierdzono plan funduszu płac.

§ 3. Zobowiązuje się zakłady pracy prowadzone według zasad rozrachunku gospodarczego do przedkładania właściwemu oddziałowi banku kontrolującego nie później niż na dwa dni przed początkiem kwartału kwar-

talnego planu funduszu płac, z podziałem na miesięczne plany funduszu płac, zatwierdzone zgodnie z § 2.

§ 4. 1. Zmiany w złożonym w banku planie funduszu płac mogą nastąpić jedynie na podstawie uchwały Prezydium Rządu ustalającej nowe zasady wynagradzania bądź decyzji właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego w przypadkach:

- a) zmiany zadań w zakresie produkcji i obrotu,
- b) zmiany ilości zatrudnionych.

2. Zmiana planu funduszu płac w przypadkach przewidzianych w ust. 1 lit. a) i b) nie może dotyczyć miesięcy ubiegłych.

3. Zmieniony plan funduszu płac przedkłada zakład pracy właściwemu oddziałowi banku kontrolującego dołączając dokument, uzasadniający zmianę zgodnie z ust. 1.

§ 5. 1. Zobowiązuje się banki kontrolujące do wydawania środków na końcową wypłatę miesięczną tylko na podstawie oświadczenia zawierającego dane dotyczące planu funduszu płac i jego wykonania oraz stopnia wykonania planów gospodarczych, podpisanego przez kierownika zakładu i głównego księgowego (starszego księgowego, pełniącego obowiązki głównego księgowego).

2. Wzory oświadczeń, o których mowa w ust. 1, zatwierdzi Minister Finansów.

3. Upoważnia się banki do sprawdzania prawidłowości i rzetelności przedkładanych dokumentów, jak również badania przyczyn ewentualnych uchybień w zakresie wypłacanych wynagrodzeń.

§ 6. W razie stwierdzenia złożenia świadomie nieprawdziwego oświadczenia (§ 5) lub wypłaty tytułem wynagrodzeń pracowniczych kwot, przekraczających sumy wydane przez bank na ten cel, organy kontroli finansowej i banków są zobowiązane bezwzględnie donieść o tym jednostce nadrzędnej zakładu pracy. Jednostka nadrzędna spowoduje wszczęcie postępowania karnego i o wyniku swych czynności powiadomi właściwy oddział banku.

§ 7. Zobowiązuje się Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego do opracowania i przedłożenia Prezydium Rządu aktów prawnych w sprawie zasad bankowej kontroli płać w przedsiębiorstwach

przemysłowych, handlowych, usługowych, wykonawstwa inwestycyjnego i rolnych.

§ 8. Uchyła się uchwałę Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1949 r. w sprawie bankowej kontroli płać w przedsiębiorstwach uspołecznionych.

§ 9. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrowi Finansów, ministrom oraz kierownikom urzędów centralnych.

§ 10. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 10 stycznia 1953 r.

Prezes Rady Ministrów: *B. Bierut*

Załącznik do uchwały nr 53 Prezydium Rządu z dnia 10 stycznia 1953 r. (poz. 210).

INSTRUKCJA O SKŁADNIKACH FUNDUSZU PŁAĆ

§ 1. 1. Do funduszu płać zalicza się kwoty, wykazane zgodnie z obowiązującymi przepisami (tabele płać i zaszeregowania, obowiązujące normy pracy itp.) przez zakład pracy do wypłaty za pracę wykonaną przez osoby stale i niestale zatrudnione w danym zakładzie pracy lub przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o dzieło lub umowy zlecenia, niezależnie od źródeł finansowania i rodzaju dokumentów płatniczych (listy płacy, rachunki). Do funduszu płać zalicza się zatem należności zarówno za prace objęte planem jak i wykonane poza planem.

2. Fundusz płać nie podlega pomniejszeniu o wszelkiego rodzaju potrącenia, jak np. podatek od wynagrodzeń, pobrane przez pracownika zaliczki, należność za mieszkanie i inne świadczenia komunalne oraz inne potrącenia, dokonywane na podstawie prawomocnych tytułów wykonawczych lub na pokrycie rat pobranych pożyczek z pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych.

3. O ile zatrudniony wykonuje powierzoną jemu pracę przy użyciu swego sprzętu, narzędzi lub koni — wówczas do funduszu płać wlicza się tylko tę część wykazanej do wypłaty należności, która przysługuje zatrudnionemu z tytułu należności za wykonaną pracę, natomiast kwot należnych zatrudnionemu za użycie sprzętu, narzędzi lub koni do funduszu płać nie wlicza się. Dla określenia wysokości tej należności należy kierować się rzeczywistymi w danych warunkach kosztami zużycia narzędzi, sprzętu i koni.

4. Do funduszu płać, wykazanego za określony czasokres (rok, kwartał, miesiąc), wlicza się należności za prace wykonane lub zakończone w tym czasokresie, rozliczone do terminu ostatecznej wypłaty. Należności nie rozliczone do ustalonego obowiązującymi przepisami terminu ostatecznej wypłaty wlicza się do funduszu płać przypadającego za ten okres, w którym dokument płatniczy przekazano do wypłaty.

§ 2. W sprawozdaniu z wykonania planu funduszu płać za dany okres (rok, kwartał, miesiąc) wykazuje się zatem wszystkie kwoty, o których mowa w § 1.

§ 3. Wszystkie państwowe i spółdzielcze zakłady pracy są obowiązane prowadzić następującą ewidencję wydatków osobowych:

- 1) fundusz płać, o którym mowa w § 1, z podziałem na:
 - a) osobowy,
 - b) bezosobowy,
 według zasad podziału, ustalonych w instrukcjach o sporządzaniu Narodowego Planu Gospodarczego,

oraz określone w dalszych paragrafach następujące składniki wydatków osobowych, nie będących funduszem płać:

- 2) jednorazowe premie i nagrody,
- 3) inne pieniężne i niepieniężne świadczenia na rzecz pracowników.

§ 4. Do funduszu płać zalicza się w szczególności:

- 1) płać akordową, zależną od ilości jednostek produkcji (stawka akordowa, ewentualna zachęta akordowa oraz nadwyżka akordowa),
- 2) płać czasową, zależną od ilości przepracowanych godzin, dni, miesięcy,
- 3) dodatki lokalne, wyrównawcze, funkcyjne, służbowe, specjalne,
- 4) dopłaty z tytułu progresji akordowej,
- 5) premie (oprócz wymienionych w § 5) wypłacane periodycznie tytułem dodatkowego wynagrodzenia za osiągnięcie i przekroczenie planowych wskaźników, jak np. jakościowych, oszczędnościowych, za zmniejszenie przestojów, bezawaryjną pracę, uruchomienie nowych maszyn i urządzeń, na podstawie obowiązujących regulaminów,
- 6) dopłaty z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych i świątecznych,
- 7) dopłaty za pracę nocną,
- 8) dopłaty za szkodliwe i uciążliwe warunki pracy,
- 9) dopłaty za szkolenie wewnątrzzakładowe, kierownictwo pracą praktykantów itp.,
- 10) dopłaty z tytułu wysługi lat (np. z „Karty Górnika”),
- 11) dopłaty dla brygadzystów za kierownictwo brygadą,
- 12) płać za przestój i braki powstałe nie z winy robotnika,
- 13) wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy,
- 14) wynagrodzenie za urlop okolicznościowy,
- 15) wynagrodzenie za czas nieobecności, związany z wykonywaniem obowiązków społecznych i państwowych,
- 16) wynagrodzenie za skrócony czas pracy młodocianych,
- 17) wynagrodzenie za przerwy dla matek karmiących,
- 18) wynagrodzenie pracowników delegowanych na kursy szkoleniowe i dokształcające, jeżeli pracownicy ci nadal pobierają wynagrodzenie w delegującej jednostce organizacyjnej,
- 19) ustawowe odprawy przy zwolnieniu z pracy,
- 20) wynagrodzenie w postaci prowizji od obrotu, nawet gdy jest wypłacane obok płać zasadniczej,

- 21) wartość deputatów bez względu na to, czy są wydawane w naturze, czy w postaci ekwiwalentu pieniężnego,
 - 22) wartość bezpłatnego umundurowania, w przeliczeniu na okres zużycia,
 - 23) wartość usług komunalnych świadczonych przez zakład pracy bez względu na to, czy są świadczone w naturze, czy w postaci ekwiwalentu pieniężnego,
 - 24) honorarium autorskie za prace zlecone, za wykłady zlecone, za udział w posiedzeniach komisji, za porady, ekspertyzy i inne prace zlecone,
 - 25) równowartość wynagrodzenia za pracę wykonywaną przez uczniów podczas praktycznej nauki zawodu,
 - 26) wynagrodzenia za wszelkie prace doraźne, wykonywane przez pracowników niestale zatrudnionych, np. remont maszyn biurowych, prace introligatorskie, prace ładunkowe i inne usługi, wykonywane przez osoby, które nie posiadają kart rejestracyjnych.
- § 5. Do funduszu płac nie wchodzi:
- 1) jednorazowe premie i nagrody:
 - a) wypłacane za osiągnięcia nie premiowane według regulaminów, o których mowa w § 4 pkt 5, jak np. premie doraźne, zatwierdzone uchwałami Prezydium Rządu lub na tej podstawie wypłacane,
 - b) nagrody z tytułu osiągnięć w socjalistycznym współzawodnictwie pracy,
 - c) nagrody przyznawane przez dyrektorów ze środków funduszu zakładowego bądź z innych funduszy dyrektora,
 - d) premie i wynagrodzenia za wynalazki, udoskonalenia i usprawnienia;
 - 2) inne pieniężne i niepieniężne świadczenia na rzecz pracowników, do których zalicza się:
 - a) koszty przejazdu, diet i przeniesień, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - b) zwrot opłat szkolnych,
 - c) nagrody dla jubilatów,
 - d) odprawy pośmiertne i zwrot kosztów pogrzebowych,
 - e) wypłaty związane z „Dniem Górnika” i „Dniem Hutnika” oraz „Dniem Stoczniowca”,
 - f) wyposażenie w odzież absolwentów szkół przysposobienia zawodowego,
 - g) wynagrodzenia za praktyki wakacyjne,
 - h) inne świadczenia, wynikające ze zbiorowych układów pracy oraz obowiązujących przepisów, np. zwrot kosztów biletów kolejowych dla pracowników kopalń na podstawie „Karty Górnika”, dodatek za rozłąkę w przemyśle węglowym dla pracowników mieszkających w domach noclegowych itp.,
 - i) wartość żywienia wydawanego w pełni lub częściowo bezpłatnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - j) wartość odzieży wydawanej w pełni lub w części bezpłatnie zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także wartość środków odżywczych, wydawanych pracownikom zatrudnionym przy pracach wykonywanych w szkodliwych lub uciążliwych warunkach,